

Autoarele
Pamela Pace, psihanalist, psihoterapeut, fondatoarea și președintele Asociației Pollicino și Centro Crisi Genitori Onlus. De mulți ani, ascultă poveștile femeilor anorexice, a celor care suferă de bulimie și a celor obeze și ale familiilor acestora. A publicat numeroase volume, printre care *Anorexia. Scrisori în jurul unei enigme* (Editura Guaraldi, 1993), *O durere Infamă. Părinții și anorexia, o lectură psihanalitică* (Bruno Mondadori, 2010) și *Îmblânzitorul de lei. Reflecții privind importanța familiei contemporane și a taților de azi* (Bruno Mondadori, 2012).
Marta Bottiani, psiholog, membru și coordonator al Asociației Pollicino și Centro Crisi Genitori Onlus. Implicată de multă vreme în studiul tulburărilor infantile și în cercetarea tulburărilor de comportament alimentar dintr-o perspectivă interculturală. Specializată în psihoterapie.

Mulțumiri pentru contribuțiile aduse la realizarea acestei cărți:

Carlo Agostoni - Profesor de Pediatrie, Departamentul de Științe clinice și de comunitate, Universitatea din Milano, Fundația IRCCS Ca' Granda - Spitalul Maggiore Policlinico, membru în comitetul științific al Asociației Pollicino și Centro Crisi Genitori Onlus.
Filomena D'Agrosa - Pediatru, membru al echipei Asociației Pollicino și Centro Crisi Genitori Onlus.
Stefania Daniele - Psiholog, psihoterapeut, membra echipei și a comitetului director al Asociației Pollicino și Centro Crisi Genitori Onlus.
Alberto Del Prete - Neonatolog, pediatru, neuropsihiatru infantil.
Giorgio Hangeldian - Medic, pediatru, colaborator în cadrul Asociației Pollicino și Centro Crisi Genitori Onlus.
Aurora Mastroleo - Psihoterapeut, vicepreședintele Asociației Pollicino și Centro Crisi Genitori Onlus.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PACE, PAMELA

Iar eu... nu mănânc! / Pamela Pace, Marta Bottiani. - Padea:

Lizuka Educativ, 2016

ISBN 978-606-8714-14-1

I. Bottiani, Marta

641.55:3-053.2

613.22

Pamela Pace, Marta Bottiani

Iar eu... nu mănânc!

Res: San Paolo Edizioni, Milano, 2011

- A. Mastroleo, L. Arcaro, *Plânsul mamei*, red!, Milano, 2013
- R. Negri, *Nou-născutul la terapie intensivă. Un model neuro-psihaanalitic de prevenție*, Raffaello Cortina, Milano, 1994
- L. Nissim Momigliano, *Ascultarea respectuoasă. Texte psihaanalitice*, Raffaello Cortina, Milano, 2001
- P. Pace, *Îmblânzitorul de lei. Reflecții psihaanalitice despre importanța familiei contemporane și a taților de azi*, Bruno Mondadori, Milano, 2012
- P. Pace, *Copii noi, părinți noi*, în 'Familia Azi', n. 1, San Paolo Edizioni, Milano, 2012
- P. Pace, *O durere infamă. Părinții și anorexia*, o lectură psihaanalitică, Bruno Mondadori, Milano, 2010
- P. Pace, A. Mastroleo, *Potolește-mi foamea. Tratatamentul psihaanalitic al tulburărilor alimentare la vârsta pediatrică*, Bruno Mondadori, Milano, 2009
- S. Pozzoli, *Tutto tondo. Reflecții psihaanalitice despre obezitatea infantilă*, Bruno Mondadori, Milano, 2011
- O. Rank, *Trauma nașterii* (1924), SugarCo, Milano, 1993
- J.P. Sartre, *Privirea, în Existența și neantul*, Il Saggiatore, Milano, 1965
- R.A. Spitz, *Dialoguri despre copilărie*, Armando, Roma, 2000
- R.A. Spitz, *Primul an de viață al copilului* (1958), Giunti Barbera, Florența, 1980
- S. Vegetti Finzi, *Copilul nopții*, Mondadori, Milano, 1990
- D.W. Winnicott, *Pofta de mâncare și tulburarea emoțională* (1936), în *De la pediatrie la psihaanaliză*, Martinelli, Florența, 1953
- D.W. Winnicott, *De la pediatrie la psihaanaliză*, Martinelli, Florența, 1975
- D.W. Winnicott, *Copilul, familia și lumea exterioară*, Ediția Magi, Roma, 2005
- D.W. Winnicott, *Contribuția psihaanalizei în domeniul obstetricii*, în *Familia și dezvoltarea individului*, Armando, Roma, 1968
- D.W. Winnicott, *Funcția oglinzii mamei și a familiei în dezvoltarea copilului* (1967), în *Joc și Realitate*, Armando, Roma, 2005
- Centrul Național de la 0 la 3 ani pentru sugari, copii mici și familii, *Clasificare Diagnostică a Sănătății Mentale și a Tulburărilor de Dezvoltare ale Copilăriei* (2005), trad. it. Fioriti Editore, Roma, 2008

Cuprins

7 Introducere

- 10 De la dorință la vestea nașterii
- 10 Trăiesc înainte de a mă fi născut
- 11 **Punctul de vedere psihaanalitic - Dialog cu Pamela Pace**
- 13 Primele forme de comunicare: nou-născutul plânge
- 17 Mama îl îmbrățișează pe nou-născut
- 18 Primele zâmbete
- 19 Contact: experiența piele la piele între mamă și copil
- 22 Când un copil se naște mult prea devreme
- 25 **Câteva întrebări pentru... Alberto Del Prete, neonatolog**
- 29 Rolul tatălui
- 31 Familie nouă, echilibre noi

- 32 Prima întâlnire cu mâncarea
- 32 Prima gură de lapte
- 33 **Punctul de vedere psihaanalitic - Dialog cu Pamela Pace**
- 37 Primele dificultăți
- 41 **Câteva întrebări pentru... Carlo Agostoni, pediatru**

- 44 Întărcatul: pierdere și dobândire
- 44 O scenă cu doi protagoniști
- 47 **Punctul de vedere psihaanalitic - Dialog cu Pamela Pace**
- 49 **Câteva întrebări pentru... Carlo Agostoni, pediatru**
- 50 Introducerea alimentelor solide
- 51 Problemele alimentare din punctul de vedere al medicului pediatru

- 58 **Mofturi sau tulburări?**
 58 Copilul meu face mofturi!
 60 Bizarerie, disconfort, tulburare: oare copilul meu este bolnav?
 64 Copiii care mănâncă prea mult
 66 Copiii care nu mestecă
 68 Problemele cu cantina școlii
 73 Tulburările alimentare
 78 **Câteva întrebări pentru... Carlo Agostoni, pediatru**
 80 **Punctul de vedere psihanalitic - Dialog cu Pamela Pace**
- 83 Când este oportun să intervenim
 83 Îngrijorarea părinților
 86 **Câteva întrebări pentru... Filomena D'Agrosa, pediatru**
 88 Apelarea la un cabinet medical
 90 Singurătatea mamelor
 93 Criză de cuplu sau criză părintească?
 95 Terapia: de la corpul care nu mănâncă la corpul care vorbește
 101 **Punctul de vedere psihanalitic - Dialog cu Pamela Pace**

107 Concluzii

109 Bibliografie

De la dorință la vestea nașterii

Trăiesc înainte de a mă fi născut

Experiența nașterii propriului copil este adesea o amintire care aduce lumina în ochii și în poveștile părinților: un moment pe care îl definesc drept 'magic', încărcat de emoții și bucurii. După nouă luni de așteptare, de fantezii, de întrebări și de temeri, se întâmplă în sfârșit dubla întâlnire: cea între părinți și copil și cea între copil și viață.

Venirea pe lume a fiecărui copil nu este, așadar, un act banal, care se încheie în sala de nașteri și în secția de neonatologie: este, mai degrabă, un proces care se transformă într-o țință finală, presupunând obligatoriu o perioadă de 'dinainte' și una de 'după'.

Membrii cuplului devin părinți cu mult înainte de nașterea copilului, care, în ciuda absenței sale fizice, trăiește în minte, în gândurile femeii și ale bărbatului încă înainte de concepție.

Este vorba, conform spuselor Silviei Vegetti Finzi, de *copilul nopții*, care vine pe lume înainte de copilul real, este expresia dorinței care îi face pe membrii cuplului să spună: «Vrem un copil!»

Copilul este viu în momentul în care este dorit, vrut, căutat: aceasta este modalitatea prin care este primit în minte înainte de a fi primit în brațele părinților.

«Sperăm să fie fată, sperăm să fie băiat, sperăm să preia caracterul mamei și ochii tatălui, sperăm să fie un copil liniștit, sperăm să fie vioi...» Speranța viitorilor părinți s-ar putea, pur și simplu, sintetiza în: «Sperăm să fie». Sexul, caracterul, temperamentul și caracteristicile fizice ale copilului sunt adesea elemente care, în discuțiile la nivel de cuplu, ocupă cel mai mult spațiu. Imaginația mamei și tatălui nu are limite și le permite acestora să aibă o imagine a co-

pilului lor, distinctă de primele imagini ecografice reale. Imaginile care sunt proiectate de aparate sunt completate de alte imagini, care nu aparțin realității, ci sferei simbolice: nasul, mâinile și picioarele fătului pe care părinții le văd pe ecran sunt mult mai mult decât o imagine. Sunt un adevărat portret în care pictorii sunt încă de la început creatorii acelei mici vieți. Dar iată, deci, că putem vorbi de origine și de originalitate, despre expresia 'nu este ca niciun altul', o unicitate, toate fanteziile se nasc din acel *să fie*: acea prezență, acea modalitate specială și unică de *a exista* mai mult decât de a fi trăiește înainte de a fi văzută și născută din pântecul mamei.

Punctul de vedere psihanalitic

Dialog cu Pamela Pace

În psihanaliză, există viață dacă există dorința de a crea. Ce înseamnă pentru o mamă nașterea unui copil?

Nu cred că se poate generaliza o experiență atât de intimă și încărcată de înțelesuri și conținuturi individuale, subiective. Consider că este, întâi de toate, vorba de o 'întâlnire', specială, misterioasă, enigmatică, încărcată cu o constelație emoțională unică și specială, care nu permite generalizări atâta timp cât este întotdeauna vorba de o experiență intimă și personală. Sensul, așadar, nu poate face abstracție de logica de unu la unu. Subliniez, de asemenea, importanța temporalității, înțelegând ca un timp subiectiv al mamei, necesară pentru a întâlni prin propriul instinct matern tonul și sentimentul de a 'se simți mamă'. Nașterea, precum și momentele de bucurie și de emoție pe care aceasta le aduce cu sine, reprezintă un eveniment 'traumatizant' inclusiv pentru mamă, întrucât este vorba de întâlnirea cu copilul real: copilul atât de visat și de imaginat în timpul sarcinii întâlnește copilul real. Mama însăși trăiește experiența concretă a ceea ce înseamnă pentru ea să fie mamă: registrul imaginar, al 'mamei-care-aș-vrea-să fiu', se întâlnește cu cel real, al experienței și practicii. Este clar că, în general, legătura mamă - copil începe de

la concepție și se bazează pe capacitatea mamei de a o gândi, de a și-o imagina. Un copil imaginar, ideal. Așteptarea unui copil înseamnă să te poți gândi la el ca și continuitate. De la acest gând începe povestea în sine a acelui copil. Nașterea prezintă o dimensiune oglindă deoarece implică pentru mamă trecerea de cealaltă parte a oglinzii, devenind, la rândul său, imaginea aceleia care a purtat un copil în pântec și/sau în minte:

«Voi fi mama care mi-am imaginat că voi fi?», «Ce voi fi?», «Voi reuși să îi garantez copilului meu supraviețuirea?»

Maternitatea întâmpină, deci, misterul. Așa cum am încercat să evidențiez în cartea mea *Îmblânzitorul de lei*, un nou-născut aduce în dar «începutul poveștii sale din dorința ca aceasta să poată începe, împletindu-se cu povestea locului care l-a așteptat, dând astfel naștere unei alte povești: aceea a familiei sale. Ca loc de origine, tot ceea ce tata și mama gândesc, creează, construiesc, cumpără animează un loc precis și primitiv care precede primirea copilului, făcând unică acea familie. De fapt, modul de a primi și de a găzdui pe cineva nu poate fi niciodată universal, adică la fel pentru toată lumea, ca de altfel și modalitatea prin care nou-născutul își va asuma locul și povestea deja pregătite de mama și de tata».

Imediat ce a ieșit din pântecul mamei, originea vieții întâlnește primele suferințe ale trăirii umane: griji, temeri, dubii și întrebări. Adesea, de fapt, prima frământare, deja simțită în sala de nașteri când cel mic abia s-a născut, ține de preocuparea legată de propria capacitate de a garanta supraviețuirea copilului, atât de mic și neajutorat. Tema originii se încrucișează întotdeauna cu întrebarea fundamentală a existenței umane: «Ce vrei de la mine?», ca întrebare veche care instalează subiectivismul și care se referă la planul nevoii de dragoste, la răspunsul la dorința de a fi doriți și de a avea o valoare pentru celălalt. Originea se leagă indisolubil de grija pentru nou-născut, unde se face trimitere la raportul acestei mame cu idealul său matern, cu ideea că ea cultivă în intimitatea sa ceea ce înseamnă să fii mamă. Copilul se trezește așadar subit 'față în față' cu idealurile materne.

Familia și originea se contopesc pentru că acesta este primul loc în care copilul începe să existe și să experimenteze originalitatea propriei existențe, relația sa cu viața. În plus, de fiecare dată când se vorbește de mama, tata este prezent: «Copilul crește în

corpul mamei, care apoi îl încredințează corpului tatălui pentru ca acesta să aibă grijă de nașterea familiei». Originea nu se pierde niciodată, este întotdeauna subînțeleasă în parcursul de creștere, mereu reluată și rescrisă în povestea fiecăruia.

Astăzi, relațiile de cuplu sunt mai problematice, stă drept mărturie procentul ridicat de divorțuri printre cuplurile tinere. Există vreo legătură între comportamentul copiilor și calitatea relației dintre părinți?

Noua abordare clinică a copilăriei și adolescenței ne arată că, în era contemporană, tulburarea infantilă semnalează calitatea legăturii de iubire a cuplului.

Cuplul de părinți ia naștere din relația între un bărbat și o femeie și reprezintă așadar calitatea specială a discursului pe care această legătură o vehiculează și care apoi este transmisă cuplului de părinți. Din perspectiva psihanalizei, statutul unui copil și parcursul său de subiectivizare sunt strâns legate de locul pe care copilul îl ocupă în interiorul cuplului, întrucât este decisivă pentru copil posibilitatea de a-și face loc ca subiect. Acest subiect de cuplu influențează părinții și se transmite copiilor.

Așa cum am scris și în *Îmblânzitorul de lei*, cred că destinul unei familii suficient de bune constă tocmai în calitatea legăturii de cuplu, în dorința de a fi femeie și aceea de a fi bărbat, pornind de la efectele pe care acest lucru le poate avea în promovarea temei familiale și, deci, a naturii însăși a legăturilor familiale.

Primele forme de comunicare: nou-născutul plânge

Prima modalitate prin care copilul ia contact cu lumea coincide cu primul scâncet, cu primul său plâns, care adesea o ușurează pe mamă: este viu, plânge, a mers totul bine.

Plânsul copilului la naștere este însă, la nivel fiziologic, un plâns de durere: aerul pe care copilul îl respiră imediat după naștere este o senzație nouă pentru el, întrucât îi șterge mucoasele de la gură pentru a-i deschide plămânii. Ceea ce simte nou-născutul

este deci o senzație de durere și arsură neplăcută, pe care și-o manifestă plângând și care se calmează cu prima îmbrățișare a mamei, grație contactului cu sfârcul umed. Sigmund Freud, părintele psihanalizei, identifică termenul de 'plâns' cu cel de 'urlet', interpretându-l ca prima modalitate prin care nou-născutul spune și dă ceva din sine: este ca și cum, prin urletul său, copilul ar dori să spună: «De ce m-ați smuls din pântecul mamei în care mă simțeam atât de bine?»

Metafora utilizată de Freud pentru a reprezenta starea originară a copilului rezultă a fi emblematică și foarte utilă pentru a înțelege condiția sa primară: este o mică pasăre închisă în interiorul oului care supraviețuiește izolat, satisfăcându-și nevoile vitale grație proviziei sale de alimente și căldurii produse de corpul uman.

Total izolat și neinfluențat de stimulii lumii externe, el este capabil să trăiască într-o stare de liniște și mulțumire continuă, nevoile sale primare (mâncare și căldură) fiind în totalitate satisfăcute.

Odată cu ieșirea din pântecul matern, nou-născutul abandonează această condiție 'autistică' și întâmpină brusc realitatea externă la care trebuie să se adapteze. Această schimbare implică, ținând cont de imaturitatea micului om, aportul unei figuri externe capabile să satisfacă nevoile acestuia și, în general, nevoile sale vitale, care cu siguranță nu se limitează la simpla satisfacere instinctuală. Actul nașterii este și plin de sentimente neplăcute, datorate dificultăților pe care le implică prima prezență a individului pe lume după viața intrauterină, atât la nivel fiziologic, cât și la nivel psihologic.

Acel prim plâns nu este numai consecința unei situații fizice dureroase, ci poate fi inclusiv expresia stării de angoasă, cauzată de separarea de mamă. Urletul este emis așadar ca și reacție a copilului la pierdere: în momentul nașterii, fiecare copil suferă o pierdere, cea referitoare la viața sa în simbioză în pântecul mamei. Nou-născutul se trezește în situația în care trebuie să înfrunte trecerea de la starea de 'nedistingere', care caracterizează viața fătului, la cea de 'distingere' ulterioară momentului nașterii: separarea fizică de pântecul matern, inclusiv separarea psihică a propriului Eu de cel al mamei, nașterea propriei individualități. Otto Rank, psiholog și psihanalist austriac, în celebrul text *Trauma nașterii*, reia un exemplu citat de Freud pentru a descrie legătura între dificultățile (trauma) nașterii și toate situațiile de angoasă și de posibilă pierdere pe care copilul le poate trăi la vârsta primei copilării.

Pentru cei doi psihanalști, de fapt, un caz tipic și foarte întâlnit de angoasă la copii se regăsește în reacția copilului care este lăsat singur într-o cameră întunecată: acesta reacționează prin plâns și țipă deoarece se trezește singur într-un loc întunecat fără prezența persoanei iubite, adică a mamei. Această situație îi amintește copilului de starea în care trăia în pântecul mamei, singur și în întuneric, însă cu diferența că, odată născut, va trebui să se descurce gradual cu percepția existenței sale separate pentru totdeauna și diferită fizic de mamă. Angoasa, teama și plânsul se calmează deseori în momentul în care apare mama, care calmează, prin prezența sa, neliniștile celui mic. Dacă ne gândim bine, exact acest lucru se întâmplă în sălile de naștere: plânsul copilului se transformă în liniște în momentul în care este prezentă mama, mama sa, care îl leagă, care îl îmbrățișează, care devine lumină în întuneric și care se dovedește o prezență care nu se epuizează în contopirea fizică, în a fi doi într-un singur corp, dar merge dincolo de toate acestea: este prima legătură de iubire între două persoane separate!

Infans (așa cum definește Donald Winnicott, pediatru și psihanalist englez, copilul) este literalmente 'cel care nu vorbește'; am putea adăuga că, în locul cuvântului, copilul folosește plânsul și primul său urlet.

Ce dorește oare să spună copilul prin plânsul lui? Conform celor spuse până acum, nou-născutul ar părea că spune: «Caut ceva cald, liniștitor, special care să mă poată îmbrățișa»... și iată brațele mamei!

Așa cum susținea Winnicott, copilul nu este de unul singur, ci împreună cu altcineva, care îl face să se simtă parte dintr-o relație și să trăiască sau, mai bine spus, să existe ca persoană. Copilul mic nu poate supraviețui izolat atunci când vine pe lume, poate exista doar dacă relaționează cu altcineva, capabil și disponibil să îl primească, să îl protejeze și să îi dea un răspuns la primul său strigăt. Adesea acest 'altcineva' este femeia care, în întâlnirea cu propriul copil, poate da naștere experienței sale de mamă; primindu-l în sfârșit în brațele sale, după ce l-a primit în mintea și în inima sa pe durata celor nouă luni de sarcină.

Condițiile care cauzează plânsul în primul an de viață sunt de cel puțin șapte feluri:

1. *Foame*: înțelegea că lipsă reală de mâncare și nu ca nevoia de a suga sau de stimulare orală.
2. *Durere*: se referă la senzațiile deranjante pe care copilul le percepe la nivel coporal (recoltare sânge, iritații cutanate, colici...).
3. *Înteruperea somnului*: adesea este consecința trezirilor neașteptate cauzate de evenimente neașteptate.
4. *Stimularea exteroceptivă extremă*: zgomote puternice, lumini intense, gusturi amare, temperaturi neplăcute...
5. *Stimularea proprioceptivă excesivă*: motricitatea excesivă legată de stimuli externi săcâitori.
6. *Frustrare*: sustragerea de către altcineva a unei condiții plăcute pentru copil (de exemplu întreruperea jocului sau a mesei, îndepărtarea unei jucării sau a unei persoane).
7. *Dețășare*: nefamiliarizarea cu obiecte, situații sau persoane.

Mulți cercetători s-au întrebat, dar adesea mamele însele au fost cele care și-au adresat această întrebare despre posibilitatea existenței mai multor tipuri de plâns legat de aceste disconforturi. Cele mai recente studii au demonstrat că este posibilă distingerea mai multor tipuri de plâns încă din perioada neonatală pe baza diferitelor configurații, odată cu creșterea în intensitate (lamentare, agitație, plâns, plâns foarte puternic), până la durată expirațiilor, a inspirațiilor și a pauzelor. Grație utilizării unui instrument specific în măsură să analizeze toate caracteristicile plânsului (spectrogramă sonoră), cercetătorii au ajuns la concluzia că nu numai semnalele diferite de plâns sunt ușor de distins, ci că, informație extrem de interesantă, învățarea datorată experienței rezultă a fi un factor determinant pentru interpretările pe care mamele le atribuie semnificației plânsului. Plânsul de durere, de exemplu, ce are un caracter peremptoriu și o înaltă intensitate, generează la toate mamele același răspuns: își abandonează orice ocupație pentru a merge și controla copilul. Există însă două variabile în răspunsul mamei: viteza (adică dacă dă fuga imediat ce copilul începe să se lamenteze sau dacă așteaptă) și calitatea, care depinde, bineînțeles, de mulți alți factori, care merg dincolo de natura plânsului copilului (sensibilitatea maternă, umor, cunoașterea copilului).

Mama îl îmbrățișează pe nou-născut

Momentul primei îmbrățișări, atât de intim și de privat, nu are nevoie de cuvinte care să poată fi exprimate de cei doi protagoniști ai relației: se bazează pe empatie, pe acea reciprocitate în priviri, în curiozitate și minunare care favorizează și care este baza primei întâlniri. Mama este cea care 'în mod normal este devotată', așa cum o definește Winnicott, care reușește ca nimeni altă să domolească descărcările motorii ale nou-născutului, ajutându-l și canalizându-l spre experiența graduală de dobândire a propriului Eu, dându-i așadar posibilitatea să existe ca persoană.

Baza pentru toate acestea constă în relația inițială, în care copilul și mama sunt un tot, puternic legați și interdependenți și care îi permite femeii să fie total responsabilă față de copil, singura cunoscătoare a ceea ce copilul îi comunică prin intermediul propriului corp. Aceasta este mama 'good enough' după părerea lui Winnicott, suficient de bună, dar nu perfectă (în ciuda faptului că în povestirile proaspetelor mămici idealul de perfecțiune este des întâlnit).

Fără să aibă pe nimeni care să le învețe sau fără să dispună de niciun manual care să le îndocctrineze, mamele sunt intuitive prin natura lor și capabile de *holding*, *handling* și *object presenting*: stăpânesc, mănuiesc, îmbrățișând și prezentând obiectele lumii externe propriului copil, dându-i siguranța că pot începe să o exploreze împreună. Înțelegând plânsul ca o descărcare motorie, am putea introduce printre capacitățile mamei suficient de bună inclusiv abilitatea de a 'șterge lacrimile', înțelegând semnificația psihologică a acestora, semnificație care o implică pe cea fiziologică (durere, sete). Harul unei mame se referă inclusiv la capacitatea sa de a interpreta semnalele somatice: de a ști să mănuiască și să trateze corpul copilului la orice reacție a acestuia pentru a demara acel parcurs de individualizare și de cunoaștere a noii lumi.

Nicio mamă nu seamănă cu cealaltă, deoarece în acea mamă există femeia care este mamă, cu povestea ei, cu fanteziile și așteptările ei. Am putea chiar spune că toți nou-născuții sunt diferiți, fiecare își trăiește propria venire pe lume într-o modalitate proprie, singulară: întâlnirea între proaspăta mămică și nou-născut este o întâlnire între două persoane care, ușor-ușor, trebuie să se descopere și să se cunoască.